

Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže č.218/2003Sb.

Mládež = děti i mladiství

- Mladiství 15-18 let
- Děti pod 15 let

Zjišťování stupně mravního a rozumového vývoje: jestliže mladistvý nemohl rozpoznat protiprávnost svého jednání, protože ještě nedosáhl takové rozumové a mravní vyspělosti, užijí se ochranná či výchovná opatření, ne trestní

Pozn.: dle trestního zákonu je jednou z polehčujících okolností věk blízký věku mladistvého

Základní zásady :

- Projednávání protiprávních činů a následné užití opatření, které přispěje:
 - K prevenci delikventního jednání
 - Nalezení vhodného společenského uplatnění
 - Odčinění újmy
 - Obnovení narušených sociálních vztahů
 - Začlenění do rodinného a sociálního prostředí
 - Vytvoření podmínek pro sociální a duševní rozvoj
 - Ochrana před škodlivými vlivy

Zohledňuje se:

- Věk
- Osobnost dítěte, mladistvého
- Zdravotní stav
- Rozumová a mravní vyspělost
- Osobní, rodinné a sociální poměry

Druhy opatření

- a) Výchovná opatření – děti, mladiství
- b) Ochranná opatření – děti, mladiství
- c) Trestní opatření – mladiství

Zjišťování stupně mravního a rozumového vývoje: jestliže mladistvý nemohl rozpoznat protiprávnost svého jednání, protože ještě nedosáhl takové rozumové a mravní vyspělosti, užijí se ochranná či výchovná opatření, ne trestní

Výchovná opatření

- a) Dohled probačního úředníka
- b) Probační program
- c) Výchovné povinnosti
- d) Výchovná omezení
- e) Napomenutí s výstrahou

Výchovné povinnosti

- a) Bydlet s rodičem nebo jiným dospělým zodpovědným za jeho výchovu
- b) Peněžitá pomoc obětem trestné činnosti
- c) Společensky prospěšná činnost
- d) Usilovat o vyrovnání s poškozeným
- e) Náhrada škody, odstranění následků provinění
- f) Léčba závislosti na návykových látkách
- g) Vhodný program – terapeutický, sociální výcvik, rekvalifikační atd. vedenou k rozvoji sociálních dovedností a osobnosti mládeže

Trestní opatření

- Obecně prospěšné práce
- Peněžitá opatření
- Propadnutí věci
- Zákaz činnosti
- Zákaz držení a chovu zvířat
- Vyhoštění
- Domácí vězení
- Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce
- Odnětí svobody podmíněně odložené na zkušební dobu
- Odnětí svobody podmíněně odložené na zkušební dobu s dohledem
- Odnětí svobody nepodmíněně

Opatření u dětí

- a) Výchovná povinnost
- b) Výchovné omezení
- c) Napomenutí s výstrahou
- d) Program v SVP
- e) Dohled probačního úředníka
- f) Ochranná výchova
- g) Ochranné léčení

Vývojová psychologie

Pubescence 11-15 let

zdroj: www.studium-psychologie.cz

- Začátek mezi 11. a 13. rokem a končí mezi 14.-15. rokem
- Zvýšená emoční labilita, úzkosti, pocity ztráty jistoty, problém se sebepřijetím
- Pocit, že mu dospělí nerozumí, bývá vztahovačný, pocity méněcennosti, chování impulsivní, nepředvídatelné
- Období vulkanismu (hormonální bouře)
- Období vzdoru (odpor k autoritě)
- Abstraktní myšlení – přemýšlí kým je, často sebekriticky, a kým by chtěl být. Časté denní snění
- Vědecké myšlení – uvažuje o skutečnosti i svých úsudcích
- Pocit výjimečnosti – jeho myšlenky jsou jediné správné, jedinečné, potřeba je demonstrovat, dlouhé diskuze
- Skupinová identita – větší význam než rodiče, domov, skupina poskytuje oporu, sdílí zájmy, starosti, důraz na konformitu
- První zamilovanost – navazování prvních kontaktů

Adolescence 16-20 let zdroj www.studium-psychologie.cz

- Mladý člověk chce vypadat a žít jako dospělý, ale chybí mu zkušenosti a odpovědnost
- Fyzické zrání ukončeno
- Proces osamostatňování – touha stát se dospělým rodiče ztrácí svoji nadřazenou pozici nad svým dítětem
- Pocit nejistoty - obavy z budoucnosti (práce, škola, bydlení atd.)
- Proces hledání – převzetí vzorce např. z rodiny, antiidentifikace (opak toho, co je očekáváno okolím), vytváření vlastní identity, nebo adolescentní moratorium (odklad dospělosti, rozhodnutí)
- Hlubší socializace – přeskupení, nebo nové přátelské skupiny, větší důraz na hloubku vztahů (porozumění, spol. cíle)
- Podceňování, přeceňování sebe sama – výkyvy ve výkonu, potřeba velkých výkonů (+ -)
- Rovnocenný oponent – v diskuzích s dospělými již bystrý úsudek, nejsou zatíženi předsudky, ale chybí zkušenosti
- Péče o zevnějšek – důležité pro sebepojetí
- Sexuální aktivita a partnerský život – již ne jen tělesná a prestižní záležitost, vzniká potřeba se k někomu citově vázat, partner je idealizován, nárokován

Morální vývoj:

- Morální postoje se mění, pravidla se zvnitřňují
- Usilují o absolutní řešení, nejsou zpočátku schopni kompromisu
- Akceptace jen absolutně platných zásad, ideálů, hledání jednoduchých a rychlých řešení
- Zpočátku silná kritičnost k dospělým, později jsou tolerantnější i k jejich chybám
- Nejistota, vztek, smutek, agrese, vulgární vyjadřování + touha po sblížení, přijetí, lásce, přátelství, blízkosti